

ปลูกยังไงให้รอด

ตอนที่ 1 ทำความรู้จักชนิดของพืช

พศ.ดร.ชมัพร อнуวงศ์ และ อ.ดร. มัทธนา ต้นชัย

หัวข้อที่ 1 :

การจัดจำแนกชนิดพืชตามสกุลต่างๆ ที่ได้รับความนิยม

1. การจำแนกตามการนำไปใช้ประโยชน์

01

ไม้ดอก

คือ พืชที่ให้ดอกสวยงามดึงดูดสายตา โดดเด่นกว่าส่วนต้นและใบ มีทั้งที่เป็นไม้ตัดดอก ไม้ดอกกระถาง และไม้ดอกประดับแปลง

02

ไม้ใบ

คือ พืชที่มีรูปทรงหรือลวดลายบนใบสวยงามโดดเด่นกว่าดอก แบ่งเป็นไม้ตัดใบ ไม้ใบกระถาง ไม้ใบประดับแปลง และไม้แคระ

1.1 ไม้ตัดดอก

01

ไม้ตัดดอก (*cut flower plant*)

ใช้ประโยชน์เฉพาะส่วนของดอกหรือช่อดอก นำมาปักแจกัน หรือจัดเป็นช่อดอกไม้ หรือเพื่อจำหน่าย ต้องมีรูปร่างลักษณะดอกสวยงาม สีสดใสดูดี ต้านดอกยาวตรง อายุการปักแจกันนาน กลีบดอกแข็งแรง บานทน มรรจุและขนส่งง่าย ดอกดกออกได้เกือบทั้งปี ดูแลรักษาง่าย ขยายพันธุ์เร็ว

เช่น เยอบีร่า ดาหลา ดาวเรือง บัว หน้าวัว ธรรมรักษา ชิงแแดง มะลิ กุหลาบ เบญจมาศ กล้วยไม้ (ที่ประเทศไทย) เบญจมาศ ลิลลี่ ทิวลิป (ที่ประเทศญี่ปุ่น)

1.1 ไม้ดอก

02

ไม้ดอกกระถาง (*flowering pot plant*)

มักมีทรงต้นเตี้ย กระถางรัด ได้สัดส่วนเหมาะสมกับกระถาง ดอกดกและบานได้พร้อมๆ กัน สีสดใส ไม่อ่อนแอต่อโรค และแมลง นิยมกันมากโดยเฉพาะปลูกในพื้นที่จำกัด

เช่น หน้าแมว เบญจมาศ ดาวเรือง หน้าวัว ไชคาเมน
กลีอกซีเนีย บีโกเนีย

1.1 ไม้ดอก

03

ไม้ดอกประดับแปลง (bedding plant)

ต้องขยายพันธุ์ง่ายด้วยเมล็ดเพราะเราต้องการจำนวนมาก เติบโตเร็ว ดอกดก ขนาดเล็ก บานพร้อมกัน ทนทาน ดูแลรักษาง่าย ปลูกคลุมดินได้ อายุอยู่ได้นาน

เช่น กระดุมทองเหลือง ถั่วบราซิล บานชื่น คุณนายตื่นสาย ดาวกระจาย ดาวเรือง พุทธรักษา พกากรอง เวอร์บีน่า แพงพวย และพีเล็่อ

1.2 ไม้ใบ

01

ไม้ตัดใบ

คือพันธุ์ไม้ที่มีรูปร่างลักษณะของใบที่สวยงามถูกตัด
นำไปใช้ร่วมกับไม้ดอกอื่นๆ เพื่อใช้ในการปักแจกัน หรือ
จัดเป็นช่อดอกไม้ หรือจำหน่าย

เช่น พิไลเดนดรอน มอนสเตอร่า หมากเหลือง
จิ้ง เฟิน ปริก โปรงฟ้า พุด เตยหอม

1.2 ไม้ใบ

02

ไม้ใบกระดาง

เป็นไม้ใบที่ปลูกในกระดาง มีรูปแบบของใบสวยงาม สีสันของใบสะอาดตา มีทรงพุ่มใบได้สัดส่วนกับกระดาง สะดวกต่อการเคลื่อนย้าย นิยมใช้ประดับในอาคาร หรือกลางแจ้งได้

เช่น บั๊กเนียบ สาวน้อยปะแป้ง หมากพู่หมากเมี่ยง
วาสนา ไทรใบสัก ยางอินเดีย หมากเขี้ยว

1.2 ไม้ใบ

03

ไม้ใบประดับแปลง

เป็นไม้ใบปลูกลงดินเพื่อประดับ นิยมใช้ในการจัดสวน ตกแต่งสถานที่ใช้ปลูกประดับเป็นกลุ่ม โดยใช้ลักษณะทรงพุ่มของต้น ใบ และสีสันของใบ โดยไม่เน้นส่วนของดอก

เช่น ขาไก่ เทียนทอง ฤๅษีผสม เฟินใบมะขาม พักเปิด เล็บครุฑ โทสน ลั่นมังกร อากาเว่ คล้า พรหมญี่ปุ่น

1.2 ไม้ใบ

04

ไม้ใบประดับแปลง

ต้องโตช้า มีข้อสั้น กิ่งก้านดัดและตัดแต่งง่าย มักใช้ความสวยงามของลักษณะรูปร่าง ทรวดทรงของต้น กิ่ง ใบ ดอก และผล เกิดจากการดัดและตกแต่งของผู้ปลูก ต้องการการเอาใจใส่มากเป็นพิเศษ สามารถปลูกลงดิน และในกระถางหรือภาชนะปลูกที่จำกัด

เช่น โคมก เพ็ญฟ้า ข่อย ตะโก มะสัง สน ต้นไทร มะขามเทศต่าง เกล็ดปลาหม้อแคะ เซอร์รี่ เพลม่น่า บิวขน้า โพธิ์

2. การจำแนกตาม ลักษณะนิสัย

ถิ่นกำเนิด

ไม้ป่าหรือไม้พื้นเมือง
และลูกผสม

ความยาว แสง

พืชวันสั้น พืชวัน
กลาง พืชวันยาว

อายุพืช

ไม้ฤดูเดียว ไม้สองฤดู
และไม้หลายฤดู

ลำต้น

ไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม
ไม้เลื้อย ไม้หัว

ลักษณะ ของเนื้อไม้

ไม้เนื้ออ่อน
และไม้เนื้อแข็ง

ความ ต้องการ แสง

ชอบแสงแดดจัด
และไม้ร่มรำไร

3.การจัดจำแนกทาง พฤกษศาสตร์

จำแนกโดย
นักวิทยาศาสตร์

ที่ยอมรับกัน
เป็นสากล

อาศัยความคล้าย
ของโครงสร้าง

พิจารณารูปแบบ
การเจริญเติบโต

ขอบข่ายทาง
ชีวเคมีและสรีรวิทยา

การถ่ายทอด
ลักษณะทางพันธุกรรม

พิจารณาจากหลักการ
ทางวิวัฒนาการ

กำหนดตั้งชื่อ เช่น
วงศ์ สกุล ชนิด

หัวข้อที่ 2 :

ไม้อื่น ๆ ที่ได้รับความนิยมสะสม หรือแปลกหายาก

**ไม้ใบเขียว
ฟอร์มใบสวย**

ทำให้บ้านดูดีมีเสน่ห์

ไม้ไม่ผลัดใบจะ
เขียวตลอดปี

ไม่ค่อยยุ่งยาก
ในการปิดทวาดใบไม้

ภาพรวมสวยงาม

**ถ้ามีการตัดแต่ง
จะสวยยิ่งขึ้น**

**เช่น การทำไม้ตัดแต่ง
หรือไม้ดัด**

ยกตัวอย่าง

ไม้ต้นและไม้พุ่มที่เป็นไม้เขียว
ตลอดปี ใบร่วงน้อย 5 ชนิด

01

ลำช้า ไม้ใบสวย ให้ร่มเงา ชอบแดดจัด ทน
น้ำท่วม และให้ร่มเงาได้ดี

02

แก้วมุกดา ออกดอกตลอดทั้งปี มีกลิ่นหอม
ดูแลง่าย และใบร่วงน้อย

03

ลำดวน ไม้ต้นขนาดกลาง ดอกมีขนาดเล็ก
หากปลูกหลายต้นควรเว้นระยะห่างให้ดี

04

สีลาวดี ไม้ดอกยืนต้น พุ่มใบสวยงาม ให้ร่ม
เงา และรดน้ำน้อย

05

สนฉัตร ไม้มงคล พุ่มดูสวย ทรงสง่า ขึ้น
ชื่อเรื่องความแข็งแรง และทนทาน

ไม้ใบด่าง

มีลายเส้นและสีเส้นที่
สวยงาม

ราคาสูง
บางต้นคือหลักล้าน

มอนสเตอร์่ามีนด่าง
ฟีลิก้านส้ม กล้วยด่าง

ไม้ใบด่างที่ต้องการของตลาด

คือ มอนกระดาดด่างขาว โชคเท้าขึ้น ฟีโลเดนดรอนพั้งค์
พรีนเซส หรือพั้งค์มาร์เบิล ก้านส้ม ก้ามกุ่ม มิลล์คอนเฟร
คติก อโกลนีมาอัญมณี 3 สี อีพีด่างขาว, เยลโล่เฟรม, มาร์
เบิล เสน่ห์จันทร์ประกายดาว จันทร์เงิน จันทร์นาค จันทร์
ขาว จันทร์แดง อโศคาเซียโอทีนาวาซิลเวอร์ ออมชมพู โคล
คาเซีย แบลกเมจิก

ไม้สะสมหรือหายาก

01

ฟีโตนดรอน คารามล มาร์เบิล

ชอบใบเป็นพื่นเลื้อย ต่างสวยงาม

02

เสน่ห์จันทร์บุษราคัม แผ่นใบรูปหัวใจ ก้านใบสีแดง ตัด

กับสีของใบต่างหลายสี มีลำต้นไต่ดิน

03

อโศกาเซีย โอดร่า วาไรเอกาตา ใบต่างขาวและ

เขียวในสัดส่วนที่แตกต่างกัน ใบยาวใหญ่รูปหัวใจ สีขาวเป็น
หย่อมสลับเขียว ลำต้นอวบน้ำ

04

คาลาเทีย ไวท์ ฟิวชั่น ต่างขาวบนใบ ใต้ใบสีม่วงเข้ม

05

ต้นเงินไหลมาต่าง ไม้เลื้อยขนาดเล็ก โตเร็ว

ไม้สะสมหรือหายาก

06

อโกลนีมา พิกตัม ไตรคัลเลอร์ เสื่อพรานสามสี
ลวดลายบนใบคล้ายเสื่อพราย มีสามสีเขียวเข้ม เขียวสด และ
ขาว ใบเรียวยาว

07

กล้วยพลอริดาต่าง กล้วยต่างสีชาวเขียว 3 สี

08

บอนลายเสื่อพราน บอนสีลายเสื่อพราน ต่างเขียวอ่อน
สลับเขียวเข้ม ก้านดำอมน้ำเงิน

09

บอนกระดาดต่าง ไม้ล้มลุก มีลำต้นใต้ดิน ต่างกระจาย
ทั่วใบ ใบใหญ่ ชอบแสงแดดรำไร

10

โชคเก้าชั้นต่าง 3 สี จะสวยและแพงมาก

กลุ่มหายาก

01

Philodendron melanochrysum, patriciae, spiritus sancti (SS), Jose Buono, Florida Beauty
ก้ามกึ่ง, Golden Dragon, Billietiae Variegata ก้านส้ม
Gloriosum Variegata

02

Alocasia amazonica albo variegated แท้วสารพัดนึก
ด่างขาว, bagina pink dragon variegated ฟิ้งค์ ดราก้อน
วาไรเอต (ด่างขาว), serendipity variegated เซเรนดิพิตี้ วา
ไรเอต (ด่าง เขียวเข้ม-ชมพู), micholitziana frydek
variegated ฟรายเดค วาไรเอต (ใบลักษณะกำมะหยี่),
zebrina variegated เซบรีน่า วาไรเอต

03

Anthurium King Anthurium, Queen Anthurium
or Anthurium warocquanum

กลุ่มหายาก

04

Monstera obliqua, Albo, Thai Constellation, White, Mint, Karstenianum variegated (พุดระเบิดต่าง)

05

Colocasia pharaoh's mask, electric blue gecko, white lava, black marble, Mid night

06

Caladium 10 ตัวเทพ ได้แก่ เมืองเกาะเทริด เทพอัถษรา เทวกรรมรังรักษ์ เศรษฐีพันล้าน ศิลาหุ้มทอง พระธาตุบางแก้ว ทรัพย์พูลผล เพชรจอมทอง หनुมานประสานกาย รัตนรุ่งเรือง

ต้นไม้ที่ได้รับความนิยมปลูก

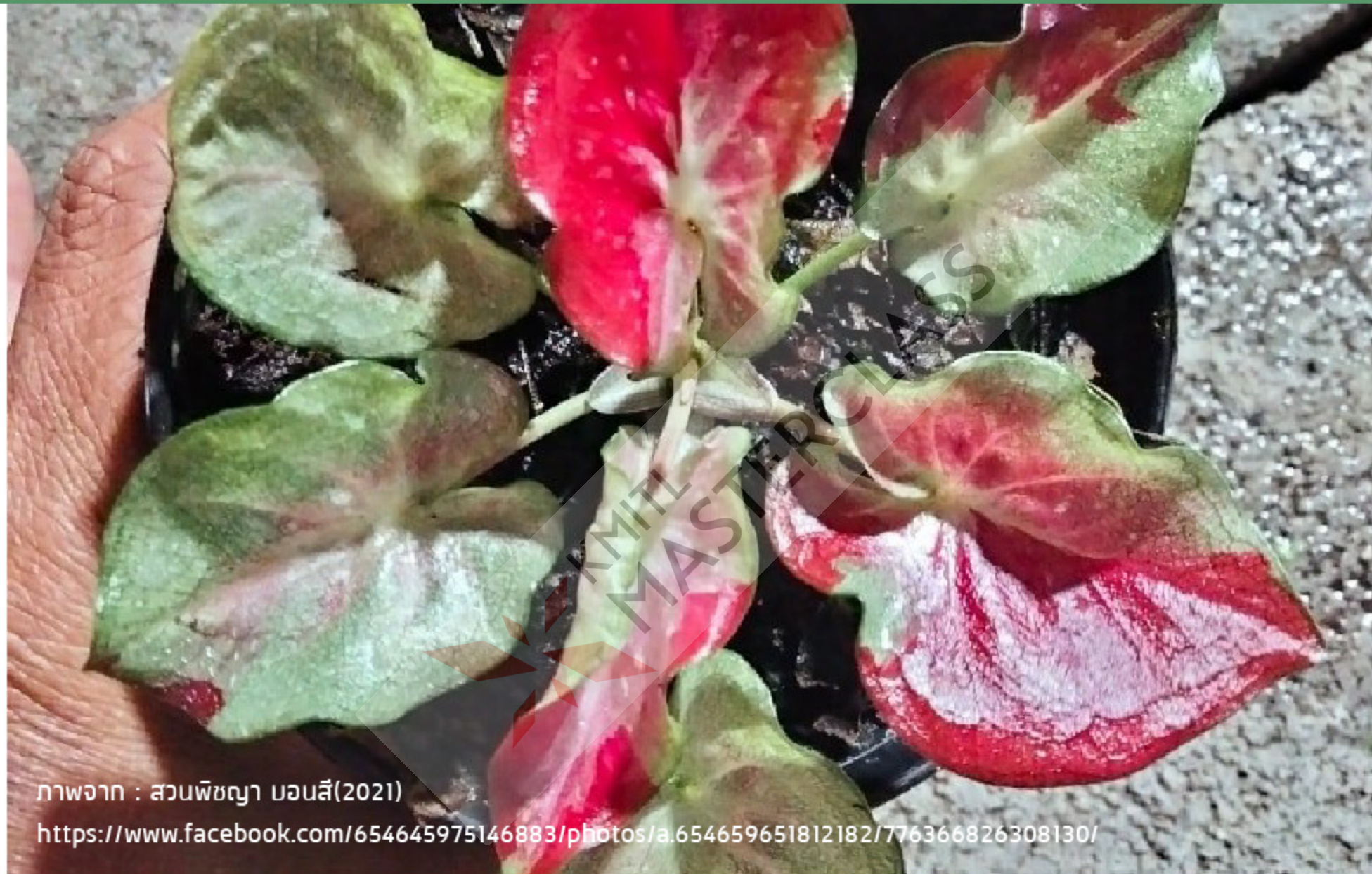
ภาพจาก : Dekbannok(น.น.ช.)

https://dekbannok.com/wp-content/uploads/2021/11/241461970_5129339473749658_4999704767629316106_n.jpg

โคลอคาเซีย ไชล็อค
(*Colocasia Psylocke*)

เป็นไม้ลูกผสมฝีมือคนไทย พผสมขึ้นโดย คุณวุฒิ ศรีเจริญ เจ้าของสวนเฮียเนอต Wonderplant8 ที่ราคาต้นพันธุ์สูงถึง 20 ล้านบาท เป็นลูกผสมจาก ต้นพ่อ Black Coral ต้นแม่ White Lava

ต้นไม้ที่ได้รับการปรับปรุง

ภาพจาก : สวนพืชญา บอนสี(2021)

<https://www.facebook.com/654645975146883/photos/a.654659651812182/776366826308130/>

**บอนสีเพลง
มาจากต้นแม่**

โดยทั่วไปแล้วการขยายพันธุ์บอนสี จะต้องการให้ลูกที่เกิดขึ้นมาใหม่ มีลักษณะที่สวยงามเหมือนต้นแม่ทุกประการ ทั้งการเพาะเมล็ด แยกหน่อ และการผ่าหัว แต่ความพิเศษของลูกบอนสีต้นใหม่ ที่เกิดจากการผ่าหัว สามารถกลายเป็นพันธุ์จากต้นเดิม

ต้นไม้ที่ได้รับการปรับปรุง

ภาพจาก : Mmie Garden Home(2019)

<https://www.facebook.com/749199535099909/photos/a.846571562029372/2608536745832836/?type=3>

เสน่ห์จันทร์

ไม้สกุลนี้นับได้ว่ามีความพิเศษ และอยู่คู่กับวิถีชีวิต ของคนรุ่นก่อนมาอย่างยาวนาน เพราะด้วยเรื่องความเชื่อและความศรัทธา ตามความเชื่อโบราณกล่าวกันว่า หากผู้เลี้ยง สามารถเลี้ยงต้นไม้ให้สวยงามได้ ก็จะหมายถึง ความมั่นคง มั่นคั่ง ความมีเสน่ห์

หัวข้อที่ 3 :

อธิบายลักษณะทางพฤกษศาสตร์ พฤติกรรม ต้นกำเนิด
สายพันธุ์ของแต่ละสกุล

ไฟลเดนดรอน

ถิ่นกำเนิด

ชอบขึ้นอยู่กับต้นไม้ใหญ่ มีมากกว่า 450 ชนิด
กระจายพันธุ์ในทวีปอเมริกาใต้

ลักษณะ

ชนิดที่เป็นกอและทอดเลื้อยได้ ส่วนรูปทรงใบ
จะมีอยู่หลายแบบ ทั้งใบเดี่ยวที่มีขอบใบเรียบ
และหยักเว้าเป็นแฉก นอกจากนี้ยังมีรูปทรง
ที่แตกต่างกันในแต่ละช่วงวัย

จุดเด่น

ปรับตัวได้ดี

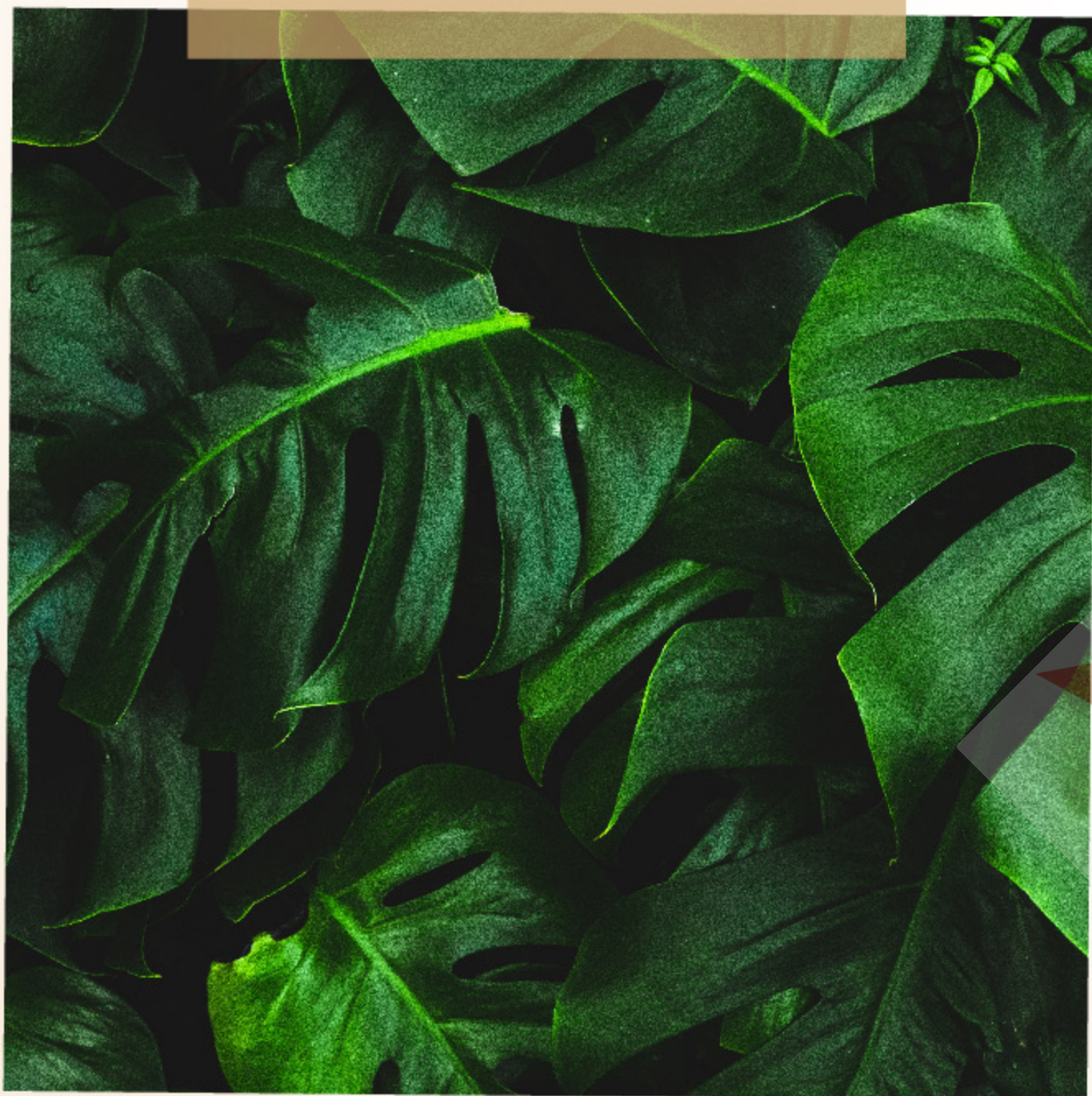

หาง่าย

ดูแลง่าย

มอนสเตอร์

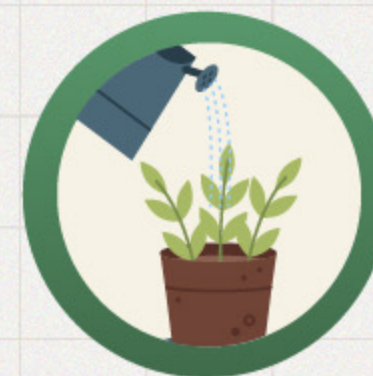
ลักษณะ

ต้นเล็ก ๆ ใบยังไม่ฉีก แต่พอโตขึ้น
ใบจะฉีก โตเต็มที่จะมีลักษณะใบฉีกและเป็นรู

จุดเด่น

มีดอกสมบูรณ์

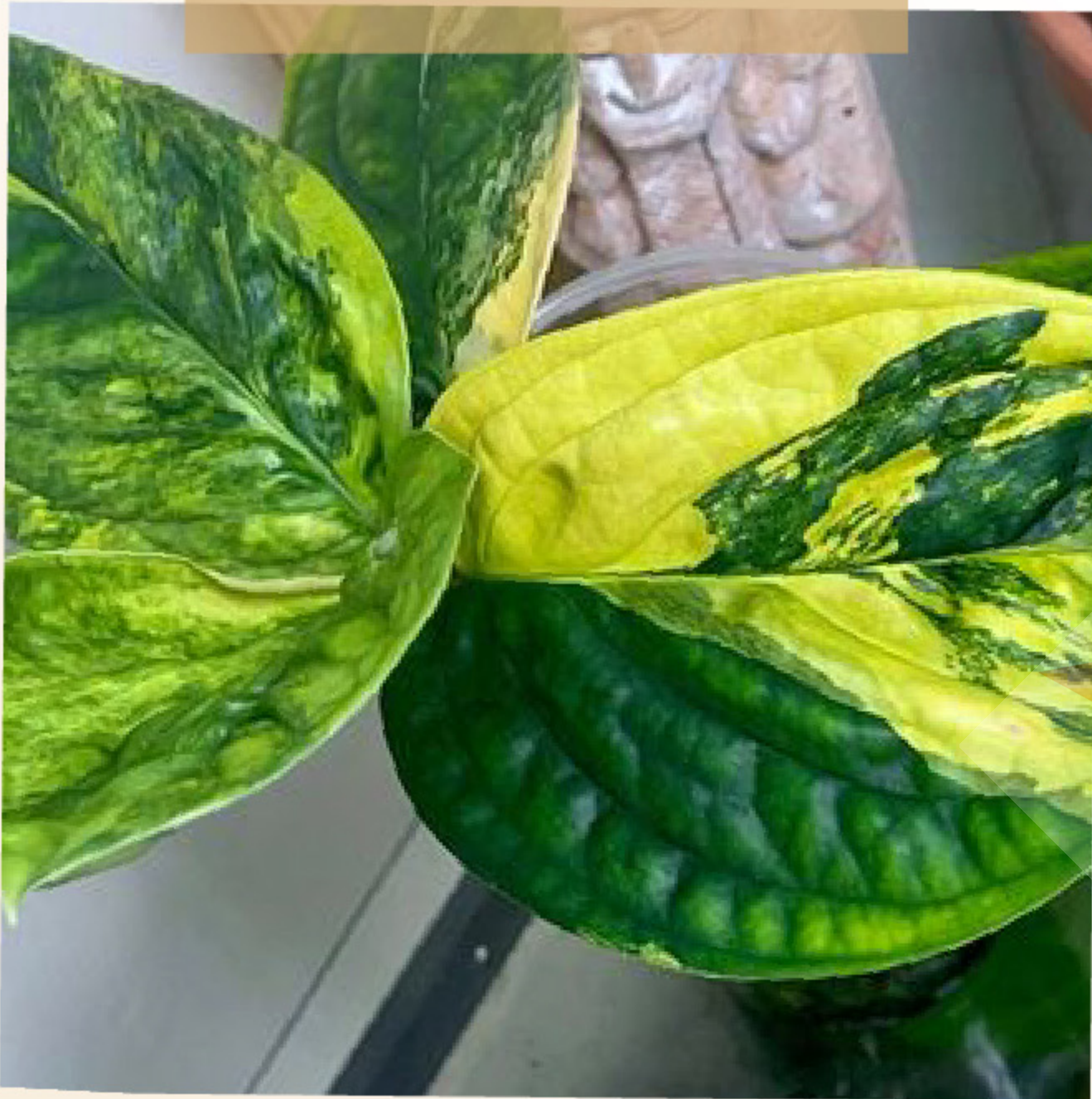

เลี้ยงง่าย

ทนสภาพอากาศ

พืชสกุลพลูด

ลักษณะ

เป็นไม้เลื้อย และพอโตขึ้น
ใบจะฉีกเหมือนจะขาด

ถิ่นกำเนิด

กระจายพันธุ์ทางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ถึงหมู่เกาะในมหาสมุทรแปซิฟิก

จุดเด่น

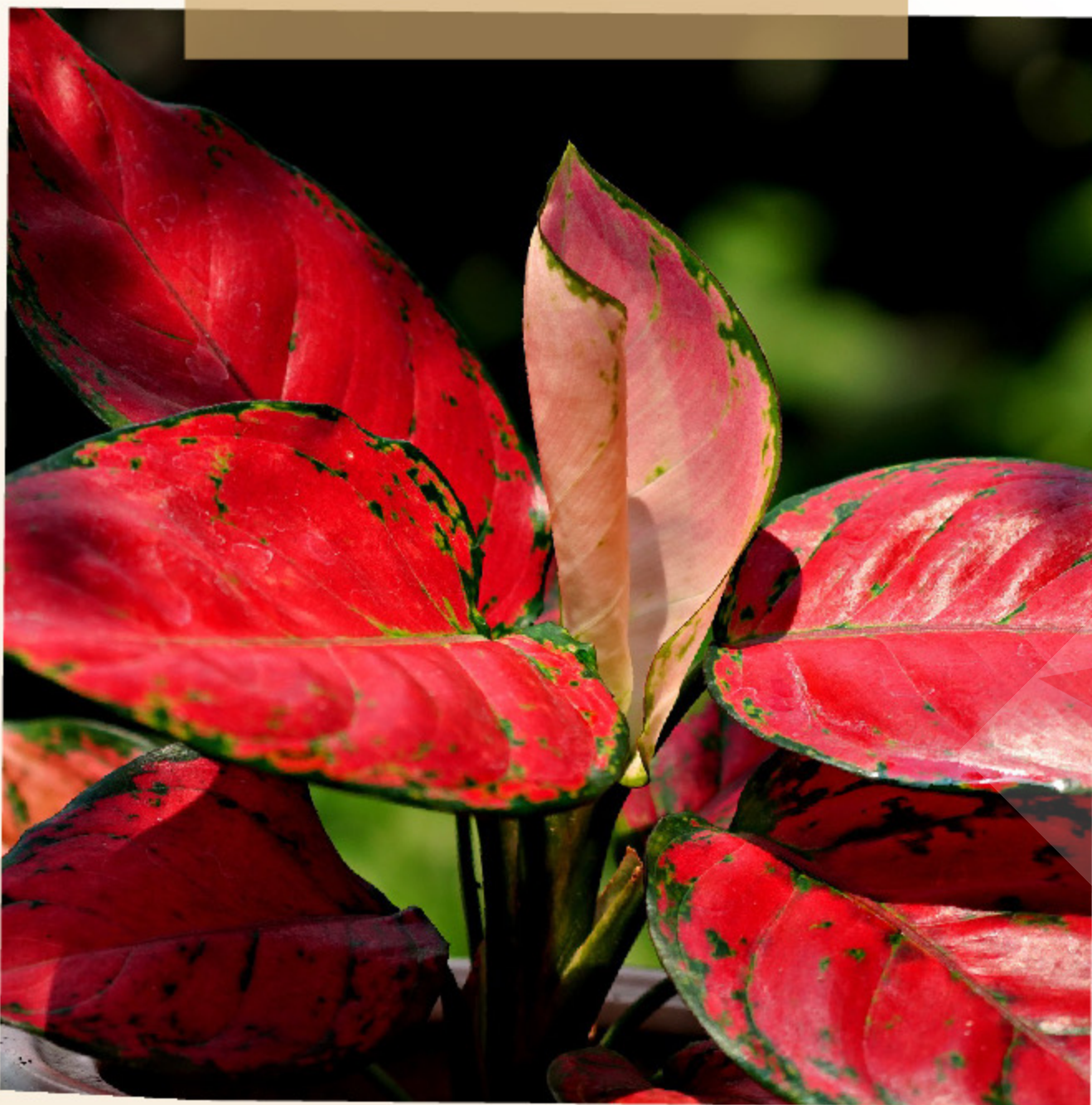

ทนทาน

นิยมใช้จัดสวน

อโกลนีมา

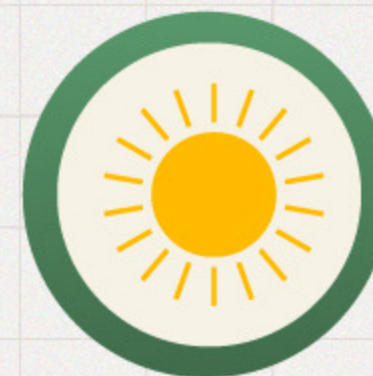
ลักษณะ

ทุกส่วนอวบน้ำ มีลำต้นเป็นข้อปล้องชัดเจน
อาจตั้งตรงหรือทอดเลื้อย ใบเดี่ยวรอบต้น
มีรูปทรง ลวดลาย และสีสันทสวยงาม
แตกต่างกันมาก

จุดเด่น

ใช้เป็นไม้มงคล

ชอบร่ม

ชอบชื้น

หน้าวัวใบ

ถิ่นกำเนิด

กระจายพันธุ์ในอเมริกากลางและทวีปอเมริกาใต้

ลักษณะ

ลำต้นจะเป็นแท่งสูง มีรากคอยพยุ่งไม่ให้ล้มหรือโคลงเคลงไปมา คนส่วนใหญ่รู้จักหน้าวัวในฐานะไม้ตัดดอก แต่ยังมีอีกหลายชนิดที่มีใบสวยงามไม่แพ้กัน เราเรียก หน้าวัวใบ

จุดเด่น

ใบสวยงาม

ชอบชื้น